

Informacije o napotitvi delavcev v prevozni panogi iz EGP/Švice

Delovnopравни predpisi

Splošno

Že od 1. maja 2011 v Avstriji veljajo predpisi za boj proti plačilnemu in socialnemu dampu za vse sektorje in s tem tudi za prevozno panogo.

S 1. januarjem 2017 so bile dosedanje zakonske določbe vsebinsko le nekoliko spremenjene. Zdaj so v zakonu o preprečevanju plačilnega in socialnega dampa (LSD-BG), Zvezni uradni list BGBl. I št. 44/2016.

S 1. junijem 2017 so bili preoblikovani predvsem predpisi glede prijave napotitve v Avstrijo ter hranjenja dokumentacije med napotitvijo v smislu bistvene poenostavitve in upoštevanja posebnosti opravljanja storitev na področju prevoza.

Te informacije veljajo za napotitve delavcev na delo v Avstrijo za opravljanje prevoznih storitev. Posredovanja (zagotavljanje delavcev tretjim osebam) niso predmet teh informacij. Status delavca se določi v skladu z avstrijskim pravom.

Ta informacija se nanaša tako na prevoz blaga kot tudi potniški promet. Dopolnjuje splošne informacije na spletni strani www.entsendeplattform.at.

Opredeitev napotitve – katere okoliščine vključuje?

Pogoj pri napotitvi v Avstrijo je, da kraj bivanja delavca ni v Avstriji. Ni pomembno, ali je naročnik v Avstriji; napotitev je lahko predložena tudi brez naročnika v Avstriji.

Področje prevoza vključuje tako prevoz potnikov kot blaga. Zlasti pa ta pojem zajema prevoz turistov (predvsem z avtobusom, ladjo), vključno z mobilnim vodičem.

Napotitve so v smislu LSD-BG zlasti naslednje okoliščine:

- Kabotaža (natovarjanje in raztovarjanje potekata v Avstriji);
- Dohodni promet v Avstrijo (natovarjanje poteka zunaj Avstrije, raztovarjanje pa v Avstriji), tudi za naročnika zunaj Avstrije;
- Odhodni promet iz Avstrije prek neavstrijskih podjetij (natovarjanje poteka v Avstriji, raztovarjanje pa zunaj Avstrije), tudi za naročnika zunaj Avstrije;

- zgoraj imenovano velja **tudi za prevoz potnikov** (priložnostni prevoz oseb, linijski promet, načeloma tudi turistična potovanja s cilji/destinacijami v Avstriji – zlasti z avtobusi, taksiji/najemnimi vozili, ladjami ali vlaki);
- **Prazne vožnje**
- tudi **neredni ali enkratni prevozi** so napotitve.
- **Primeri napotitev:**
 - Prevoz **smučarjev** v Avstrijo.
 - **Turistično potovanje** se začne v državi A (npr. na Madžarskem), poteka skozi Avstrijo in se spet konča v državi A (npr. na Madžarskem) = **povratno potovanje** skozi Avstrijo.

Napotitve niso v smislu LSD-BG zlasti:

- **Tranzit** v dejavnosti prevoza blaga in potnikov:
v Avstriji ne gre niti za natovarjanje niti za raztovarjanje blaga in tudi ne za prevzem ali konec potovanja potnikov; poleg tega pa namen ni prevoz blaga ali potnikov v Avstrijo, ampak je vožnja skozi Avstrijo nujna za doseg končnega cilja.
- **Izjema »prevoz za lastne potrebe«:**
Pod pojem »prevoza za lastne potrebe« v smislu LSD-BG spadajo določeni prevozi iz in v Avstrijo, pri katerih prevozna storitev predstavlja zgolj **stransko storitev** v okviru pravnega posla (pri tem glejte navedene primere).
Klasičen primer je nakup blaga v tujini preko kupca v Avstriji in prevoz tega blaga s strani prodajalca z njegovim lastnim tovornim vozilom in s strani pri njem zaposlenega voznika vozila.
V tem primeru je storitev »prevoza« samo stranska storitev pri nakupu in ima glede na obe temeljni svoboščini (prost pretok blaga in prost pretok storitev) samo podrejeno vlogo, zato mora biti izvzeta iz LSD-BG.
Če pa prevoz blaga poteka s strani drugega prevoznega podjetnika, ločenega od prodajalca, gre za samostojno storitev, neodvisno od nakupa, ki je podvržena LSD-BG.

Primeri:

- **Prodajalec/najemodajalec/proizvajalec/referent/lastnik** sam prek svojih delavcev z lastnimi (najetimi/zakupljenimi) vozili dostavlja prodano/najeto/proizvedeno/za predelavo namenjeno blago v Avstrijo, pri čemer predstavlja prevoz blaga pomožno dejavnost v okviru celotnega podjetja. Največja dovoljena skupna teža vozila je nepomembna.
- **Kupec/najemnik/referent/lastnik sam** prek svojih zaposlenih z lastnimi (najetimi/zakupljenimi) vozili prevzema kupljeno/najeto/za predelavo namenjeno/predelano blago iz Avstrije, pri čemer predstavlja prevoz blaga pomožno dejavnost v okviru celotnega podjetja. Največja dovoljena skupna teža vozila je nepomembna.

- V času prevoza **med poslovnimi prostori istega podjetja** se lastno blago (lastni delavci) prek lastnih delavcev dostavi (prepelje) v Avstrijo ali pobere iz Avstrije, pri čemer predstavlja prevoz blaga (prevoz potnikov) pomožno dejavnost v okviru celotnega podjetja. Največja dovoljena skupna teža vozila je nepomembna.
- Da gre za prevoz za lastne potrebe, se lahko ustrezno dokumentira.
- **Turistično potovanje** (prevoz potnikov) s cilji/destinacijami v Avstriji, v kolikor
 - imajo potovanja cilj/destinacijo tudi zunaj Avstrije in zunaj države, kjer se začnejo, ter
 - nobena oseba ne vstopi v Avstriji ali tam konča svojega potovanja.
- **Primer, ki ni napotitev:**
Turistično potovanje se začne v državi A (npr. na Madžarskem), poteka skozi Avstrijo in se konča v državi B. (npr. v Sloveniji).
- **Posamezne izjeme:**
 - Prevozi vlečnih služb in služb za pomoč na cesti, če je voznik okvarjenega/ponesrečenega vozila član avto kluba ali ima pismo zavarovalnice ter je za vlečno storitev določena tuja vlečna služba.
Za napotitev ne gre tudi v primeru, če prevoz vlečne službe naroči policija.
Če pa vlečni prevoz naroči sam voznik po lastni izbiri, gre v tem primeru za napotitev;
 - Zasebni prevozi z avtobusi, če člani društva vozijo avtobus brez plačila;
 - Storitve pobiranja hotelskih gostov s strani hotelske službe;
 - Prepeljava neregistriranih vozil s strani avtohiš (prodajalcev avtomobilov).
- **Izjeme pri ladijskem prevozu:**
Ne gre za napotitev v Avstrijo, če ladja v pristanišču v Avstriji zgolj „prezimi“, ne da bile opravljene prevozne storitve.
Prav tako ne gre za napotitev, če gre posadka v Avstriji zgolj na krov ali ladjo zapusti, same prevozne storitve pa se ne opravijo v Avstriji, ampak v tujini.

Katere obveznosti imajo delodajalci?

- Upoštevanje **minimalne plače** po avstrijski kolektivni pogodbi
- **Prijava** napotitve (obrazec na www.bmf.gv.at)
- Hraniti oz. posredovati **dokumentacijo**:
 - prijava;
 - dokumentacija o prijavi v sistem socialne varnosti;
 - dokumenti o plači;
 - dovoljenja za zaposlitev delavca, ki je državljan tretje države.

Upoštevanje minimalne plače po avstrijski kolektivni pogodbi:

- Pri **dejavnosti prevoza blaga** (tj. pri prevozu blaga z motornimi vozili) je za delavce merodajna [kolektivna pogodba za dejavnost tovarnega prometa](#). Za delavce podjetij, ki izvajajo prevoz blaga (izključno z motornimi vozili, katerih najvišja dovoljena skupna teža ne presega 3500 kg), je treba upoštevati [kolektivno pogodbo za dejavnost prevoza z dostavnimi vozili](#).
- Pri **dejavnosti prevoza potnikov** je po eni strani treba upoštevati [kolektivno pogodbo za zasebne avtobusne prevoznike](#). Če gre za taksi podjetja, bi bila za delavce merodajna [kolektivna pogodba za dejavnost prevoza potnikov z osebnimi vozili](#).
- V **panogi ladijskih prevozov** je za delavce merodajna naslednja kolektivna pogodba: <http://www.kollektivvertrag.at/kv/oesterreichische-schiffahrtsunternehmen-arb-ang>.

Za podjetje, ki ne sodi na področje dejavnosti prevoza potnikov ali blaga, ampak **kot del svoje poslovne dejavnosti v drugi panogi opravlja tudi prevoze**, praviloma velja kolektivna pogodba, ki na splošno velja za panogo.

Vendar je treba upoštevati, da določeni prevozi v okviru podjetniške dejavnosti **niso napotitve** (glejte poglavje »**Opredelitev napotitve**«).

Vse kolektivne pogodbe so na voljo na spletni strani www.kollektivvertrag.at.

Minimalna plača po kolektivni pogodbi je merodajna za celotni opravljeni delovni čas v Avstriji. Delovni čas pri prevozu blaga in potnikov za voznika vključuje čas vožnje, čas drugih delovnih storitev (npr. dejavnosti natovarjanja/raztovarjanja) in čas delovne pripravljenosti brez odmorov (npr. čakalni čas pri natovarjanju/raztovarjanju prek drugih).

Tudi za **prazne vožnje znotraj** Avstrije je načeloma **treba prijaviti delovni čas** v okviru napotitve (npr. pri dohodnem prometu po raztovarjanju nazaj do meje ali pri odhodnem prometu dovažanje do natovarjanja ali dovažanje pri kabotaži), za katere je treba **plačati po avstrijski kolektivni pogodbi**.

Prazne vožnje skozi Avstrijo v okviru **tranzita niso** vožnje, katerih obvezno prijavljeni delovni čas bi bilo treba plačati v skladu z avstrijsko kolektivno pogodbo. Če se tranzit zaradi kabotaže ali prevoza iz Avstrije v tujino **prekine ali konča**, je za to prevozno storitev načeloma **treba prijaviti delovni čas** v okviru napotitve in zanjo plačati po avstrijski kolektivni pogodbi. Nadaljevanje tranzita po uspešni kabotaži za zapustitev avstrijskega ozemlja ni napotitev, ki bi jo bilo treba prijaviti.

Obveznosti prijave:

Splošno glede nove prijave:

V skladu z novim predpisom so prijave napotitev čez mejo v Avstrijo v prevozni panogi

- samo še »pavšalne« za vsakih šest mesecev in jih je tako treba podati neodvisno od konkretne napotitve.
- Za področje prevoza se sme uporabljati **samo še »pavšalna prijava«**, ne pa več enkratna prijava ZKO-3-(okvirna/skupna prijava).
- Pri tem je treba med drugim navesti delavce, ki bodo v tem obdobju angažirani v Avstriji, in uradne registrske tablice pri tem angažiranih motornih vozil.
- Če bodo v nasprotju s prijavo v časovnem obdobju šestih mesecev angažirani drugi, neprijavljeni delavci ali motorna vozila, je treba to javiti.
- Do sedaj predvideni podatki o naročniku tujega ponudnika storitev ali trenutnega kraja zaposlitve delavca odpadejo.

Prijavo je treba podati **pred začetkom dela**.

Začetek dela poteka pri **dohodnem** in **odhodnem prometu** z vstopom na avstrijsko ozemlje.

Pri **kabotaži** zadošča prijava pred dejanskim začetkom dela (pred vožnjo do mesta natovarjanja).

Začetek dela poteka pri prevozu potnikov z vstopom na avstrijsko ozemlje.

Shranjene podatke iz že zaključenih prijav se lahko uvozi v nove prijave. To lahko bistveno poenostavi izpolnjevanje prijavnega obrazca.

Prijave na področju prevoza, ki so bile podane pred 1. junijem 2017 in veljajo za časovna obdobja po tem, so še naprej veljavne; namesto nove okvirne prijave po navedenem datumu je treba opraviti prijavo po novem predpisu.

Prijava o prevozu – vsebina in oblika:

Prijava o napotitvi mobilnih delavcev na področju prevoza mora biti podana **izključno** v skladu s tem odstavkom, vsakič za **časovno obdobje šestih mesecev**, in mora vsebovati **naslednje podatke**:

- **Ime, naslov** in dovoljenje za opravljanje dejavnosti ali dejavnost podjetja delodajalca, **številka ID za DDV**,
- **Ime in naslov** oseb, ki so pooblaščenec za zunanje zastopanje delodajalca,
- v kolikor ni **kontaktna oseba** trenutni voznik motornega vozila, ime in naslov kontaktne osebe iz kroga oseb znotraj podružnic, ki so v Avstriji upravičene poklicno zastopati stranke,
- imena, naslovi, rojstni podatki, številke socialnega zavarovanja, pristojni nosilec socialne varnosti in državljanstvo **delavcev**, ki bodo **verjetno angažirani v Avstriji** v časovnem okviru prijave,

- **uradne registrske tablice** motornih vozil, ki jih vozijo delavci: mednje spadajo cestna, železniška in vodna prevozna sredstva,
- višina **nadomestila, ki pripada** posameznim delavcem v skladu z **avstrijsko zakonodajo**, in začetek delovnega razmerja pri delodajalcu,
- **vrsta dejavnosti in zaposlitve delavca** ob upoštevanju merodajne avstrijske kolektivne pogodbe,
- če je za **zaposlitev** napoteni delavec v državi, v kateri ima sedež delodajalec, potrebno **uradno dovoljenje**, je treba navesti organ, ki izda dovoljenje, referenčno številko, datum izdaje in obdobje veljavnosti ali predložiti kopijo dovoljenja,
- če napoteni delavci v državi, v kateri ima sedež delodajalec, **potrebujejo dovoljenje za prebivanje**, je treba navesti organ, ki izda dovoljenje, referenčno številko, datum izdaje in obdobje veljavnosti ali predložiti kopijo dovoljenja.

Naknadne spremembe (npr.: delavec, registrska tablica) pri podatkih je treba nemudoma javiti.

Obrazec:

Obrazec ZKO najdete na **domači strani** avstr. ministrstva za finance: www.bmf.gv.at.

Hranjenje/posredovanje dokumentacije:

Hraniti ali v primeru nadzora posredovati je treba naslednjo dokumentacijo:

1. **dokument o socialni varnosti A1** (v jeziku posamezne države):
Če pridobitev izdaje A1 pred napotitvijo ali posredovanjem ni bilo mogoča: zahtevki za izdajo dovoljenja A1 in drugih dokumentov, iz katerih je razvidno, da ima delavec v času svojega delovanja v Avstriji socialno zavarovanje – vsakič v nemškem jeziku. To vključuje tudi že izdana dovoljenja A1 za delavca, ki potrjujejo njegovo socialno zavarovanje. Preveda **ni treba overiti**.
2. **kopijo prijave napotitve:**
Če iz časovnih in tehničnih razlogov – na primer pri izvajanju kabotaže – kopije prijave ni mogoče hraniti v vozilu, je treba predložiti **transakcijsko/referenčno številko**, pridobljeno ob prijavi.
3. **dokumente o plači**, iz katerih izhaja, **kakšno nadomestilo** je delavcem **pripadalo med zaposlitvijo v Avstriji in jim je bilo dejansko izplačano**.
Dokumenti o plači vključujejo:
 - pogodbo o zaposlitvi ali zapis o vsebini pogodbe o zaposlitvi v skladu z Direktivo 91/533/EGS o dokazovanju
 - plačilne liste, dokazila o izplačilu plače delodajalca ali dokazilo o bančnem nakazilu

- dokumente glede razvrstitve v plačni razred (na primer izobrazba in delovne izkušnje, kadar je to pomembno v skladu s kolektivno pogodbo) ter
- zapise o delovnem času za vsakega napotnega delavca.

Dokumenti o plači morajo biti v **nemškem jeziku ali prevedeni**. Pogodba o zaposlitvi (kot tudi pisni zapis o vsebini pogodbe o zaposlitvi v skladu z Direktivo 91/533/EGS o dokazovanju) se lahko hrani tudi v angleškem jeziku ali prevodu. Prevoda ni treba overiti.

Dokazila o izplačilu plače ali **dokazila o bančnem nakazilu** se lahko hranijo tudi v jeziku, ki ni nemščina, če so tekoče plačilno obdobje, nadomestilo in prejemnik razumljivi nadzornemu organu.

Zapisi delovnega časa se lahko opravijo z običajnimi nadzornimi napravami, ki so na voljo v prevoznih panogah (tako analognimi in digitalnimi), pod pogojem, da so vidni delovni časi, ki jih je treba plačati v skladu z avstrijsko kolektivno pogodbo. Opozoriti je treba, da se plačajo tudi drugi časi in ne le časi vožnje.

4. Če je delavec napoten iz države članice EU, vendar **nima državljanstva države članice** EU, je v primeru kabotaže treba hraniti **delovno dovoljenje** države napotitve, če ga ta država zahteva.
Če je delavec napoten iz države članice EU in ima hrvaško državljanstvo, je v primeru kabotaže treba hraniti **delovno dovoljenje** države napotitve, če ga ta država zahteva.

Za katere delavce, kje in v kakšni obliki se mora hraniti ali posredovati dokumentacija?

- **Splošno:**

V skladu z novim predpisom je po eni strani treba določeno dokumentacijo hraniti **nujno in izključno v vozilu**, po drugi strani pa je drugo dokumentacijo treba posredovati šele v primeru nadzora organov.

Dokumentacija se hrani v vsakem primeru za tiste delavce, ki **trenutno** izvajajo prevozne dejavnosti v Avstriji.

Dokumentacija se hrani v vozilu za delavca, ki se v njem nahaja, in mora biti na voljo nadzornim organom.

Hrani se lahko v **papirnati obliki** ali v **berljivi elektronski obliki** (na zaslonu), pri čemer morajo biti pri vstopu na avstrijsko ozemlje tehnične naprave že v vozilu.

Če podatkov ni že na sami tehnični napravi (ampak recimo na strežniku v tujini), je potrebno imeti dostop do teh podatkov v času nadzora. Če dostop ni mogoč, velja, da dokumentacija ni hranjena. Prav tako ne zadostujejo neberljivi elektronski podatki, na primer na ključu USB.

- **Katera dokumentacija mora biti ob napotitvi nujno hranjena v vozilu:**

- kopija prijave napotitve

- dokument o socialni varnosti A1 (ali dovoljeni nadomestni dokumenti)
- pogodba o zaposlitvi/zaposlitveni list
- evidence delovnega časa:
evidence delovnega časa je ob nadzoru treba imeti shranjene in pripravljene. oddajnemu organu je na kontrolnem mestu treba omogočiti vpogled v evidence delovnega časa tudi za zadnjih 28 dni pred dnevom nadzora.
- **Katero dokumentacijo je v primeru nadzora treba posredovati organom?**
 - plačilne liste, dokazila o izplačilu plače delodajalca ali dokazilo o bančnem nakazilu
 - dokumente glede razvrstitve v plačni razred (na primer izobrazba in delovne izkušnje, kadar je to pomembno v skladu s kolektivno pogodbo)
 - zapise o **delovnem času** za vsakega napotnega delavca:
Tudi če je bil ob nadzoru že izveden vpogled v evidence delovnega časa, je te na zahtevo oddajnega organa vendarle treba posredovati.
- **Kako in za katero časovno obdobje je treba posredovati dokumentacijo?**
 - Pravkar navedeno dokumentacijo je **treba posredovati**, ne pa hraniti, **samo še na zahtevo oddajnega organa**. Dokumentacijo se lahko **prevede** šele po zahtevi za posredovanje s strani organa, vendar **mora biti** nato posredovana pravočasno in v nemškem jeziku.
 - Dokumentacijo je treba posredovati **v roku 14 koledarskih dni** po koncu koledarskega meseca, v katerem je bil izveden nazor. Če dokumenti o plači v tem roku ne prispejo ali ne prispejo v celoti do oddajnega organa, velja, da dokumenti o plači niso bili pripravljene in se to temu ustrezno sankcionira.
 - **Časovno obdobje**, za katerega je treba posredovati dokumentacijo, zajema tisti koledarski mesec, v katerem je bil izveden nadzor delavca, in mesec pred tem, ko je bil delavec dejaven v Avstriji. Določitev dveh koledarskih mesecev temelji na tem, da je bilo časovno obdobje prijave za prevozni sektor podaljšano na šest mesecev in da pri prijavi ni več treba navajati vsake posamezne napotitve.